

Ulla-Maija Haimi

LEKS Päivittelykerho 23.9.2024

SOME eli sosiaalinen media

Kommentti

Oma SOME

- jokaisella on omanlainen
SOME-polku ja SOME-kokemus

- jokainen SOME-sovellus on
jokaisella erilainen (personoitu)

Ulla-Maija Haimi

SOME-polkuni ja –kokemuksiani 1/4

- 1990-luvulla **keskustelua uutisryhmissä** (newsgroups)
  - Kansainvälistä ja kotimaista taitoluistelu-keskustelua ym. (kahden amerikkalaisen tapaaminen MM-kisoissa 1999)
-> WWW-keskustelufoorumit (esim. FSUniverse)
- Keskustelua **www-foorumeilla** 1990-luvulta asti
  - Talentumin perustama **Duuni.net** (1996-2003)
  - Aktiiviporukka perusti 2003 oman **Aulabaari.net**
    - Toimii edelleen, mutta hiipunut. Samoja henkilöitä nyt Facebookissa.
    - Vuosikymmeniä kestäneitä tuttavuuksia ja ystävyksiä, jopa avioliittojakin. Tavattu miiteissä ja muuten. Autettu toisiamme. Seurattu toistemme elämänvaiheita.

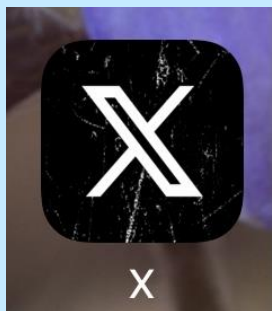

SOME-polkuni ja –kokemuksiani 2/4

- **Facebook:** 2007-

- Omalla profiililla päivittäin (julkaisuja, kuvia)
- Kavereita, ryhmiä, yhteisöjä, yrityksiä
- Espoon Jäätaiturit –profiililla vuosia, nyt muut
- Leppävaaran seniorit ry –profiililla 2024-

- **Twitter -> X:** 2009-

- Seuraan 884 henkilöä, yhteisöä, uutislähdettä
- Näyttää paljon muitakin
- Tärkeä uutislähde, jos tapahtuu jotain äkillistä
- Vähemmän itse julkaisen/keskustelen

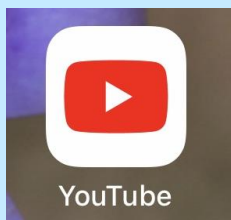

SOME-polkuni ja –kokemuksiani 3/4

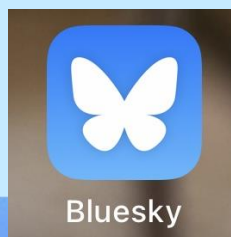
Instagram

- **Instagram:** 2013- (aktiivisemmin 2016-)
  - Omalla profiililla viikottain ja vähän muillakin
  - Seuraan tuttuja, esiintyjä, urheilijoita, yhteisöjä
  - Leppävaaran seniorit –profiililla (tulossa)

YouTube

- **Youtube**
  - Passiivista käyttöä vain

Bluesky

- **Bluesky**
  - Vain pieni kokeilu 2024
  - X:n kilpailija, sen kaltainen

Ulla-Maija Haimi

SOME-polkuni ja –kokemuksiani 4/4

- Tärkeä elämänrikastuttaja ja ystävyksien luoja ja elvyttäjä (esim. serkusryhmä FB:ssä)
- Paikallista tietoa ja keskustelua (AsOy, kotipaikka yms)
- Omilla julkaisuillaan ja kommentteillaan saa vastakaikua (tyylistä riippuen hyvää tai repivää)
- Kannattaa aina harkita, mitä julkaisee elämästään ja läheisistään (julkisesti tai kavereilleen)

Oma SOME-polkusi ja –kokemuksiasi?

Haluatko kertoa ja mitä?

Eri-ikäisillä erilaisia SOME-polkuja

- Mielenkiintoista kuunneltavaa YLE Areenassa:
- 7 jaksoa, 2024
- Lähinnä vuonna 2000 teini-ikäisiä olleiden (milleniaalien) kokemuksista
- Ja yleisestä kehityksestä

Milleniaalit

- Hekin alkuun: pöytäkone + lankapuhelin + modeemi
- IRC, sitten IRC galleria ('galtsu') ja Habbo Hotel
- Erilaisia alustoja ja foorumeita (suomi24, vauva.fi ym.)
- Blogien kulta-aika 2005
- Sometuottajat, bloggaajat
- Messenger (Mese), Facebook (2007), Instagram, Twitter
- Laajoja globaaleja yhteisöjä arjessa

SOME ja nuoret –tutkimus (ebrand.fi 2022)

- Kyselyn mukaan suomalaisnuorten suosituimmat sosiaalisen median palvelut ovat **WhatsApp, YouTube, Instagram, Spotify, Snapchat, TikTok, Facebook, Discord, Pinterest ja Jodel.**

Kyselyyn vastanneista peräti 93 % käyttää WhatsAppia, YouTubea 88 % ja Instagramia 82 %. Spotify on neljäs 80 % käyttöasteella. Snapchatia käyttää 75 % vastaajista. Tämän jälkeen palveluiden suosio selvästi hajaantuu.

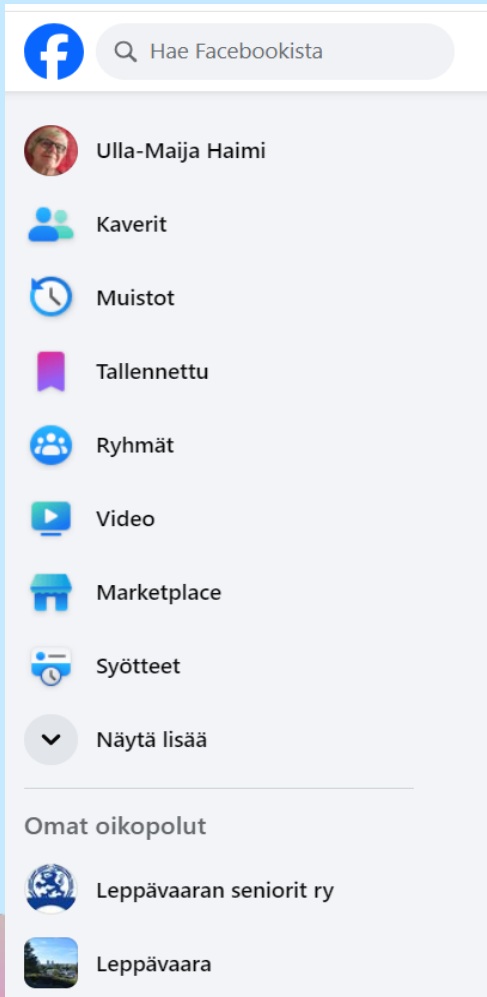
SOMEssa markkinoinnin kohteena

- SOMEssa olemme monenlaisen markkinoinnin kohteena
- Pienetkin yritykset tavoittavat suuria joukkoja
- Olen löytänyt kotimaisia vaatteita, sukkia, harrastuksia ja asunnon!
- **Mikä markkinointi on purrut teihin?**

Vinkkejä ja varoituksia

Vinkkejä ja varoituksia: Facebook

- Algoritmit ohjaavat, mitä kulloinkin näet.
- Jos et näe, mitä haluat, käytä HAKUA! Sen käyttö vaikuttaa algoritmienkin toimintaan.
- Kaverit: pyydä kaveriksi ja poista kaveruuksia.
- Paljon mielenkiintoisia ryhmiä (hakemalla löytyy): liity / eroa.
- Omat oikopolut .
- Säädä näkyvyysoletuksia (yleisesti ja julkaisuittain).
- Älä kerro, missä olet vaan missä olit.

Mitä muuta?

Vinkkejä ja varoituksia: Instagram, kuvat, videot

- Instagramissa ja muualla mieti tarkkaan, mitä kuvia ja videoita julkaiset (etenkin muista ihmisistä).
- Etsi mielenkiintoisia seurattavia (tuttuja, tunnettuja, henkilöitä, yhteisöjä, yrityksiä)
- Seuraamisesi voi auttaa esim. nuoria urheilijoita tukijoiden saamisessa.

Mitä muuta?

Vinkkejä ja varoituksia: X ja muut keskustelualustat

- Etsi mielenkiintoisia seurattavia (tuttuja, tunnettuja, henkilöitä, yhteisöjä, yrityksiä, uutislähteitä)
- Voi olla paras tietolähde äkillisissä tilanteissa.
- Totta ja valetta tarjolla. Trollaamista ja ärsyttämistä.
- Julkaise keskustelunaloituksia, keskustele, luo hyvää!
- Älä provosoidu! Hiljennä tarvittaessa.

Mitä muuta?

**SOME:n
vaarat ja uhat**

Huijarit

Algoritmit

Tietojen käyttö

Koukuttuminen

**Vaikutus lapsiin ja
nuoriin**

Huijarit ja huijaukset

- Monenlaisia, aina uutta
- Tuore esimerkki vieressä
- Jos joku tuntuu olevan liian hyvää ollakseen totta, se ei ole totta!
- Senioriliitolla on hyvää koulutusmateriaalia

Mitä muuta?

Moi, voitko antaa puhelinnumerosi? 🤗💕

Puhelinnumeroni on 040 333 3333

Osallistun KESKOn järjestämään kilpailuun. Tarvitsen vielä 1 ääntä voittaakseni. Saat minulta tekstiviestin. Voitko lähettää minulle saamasi koodin? Jos voitan, voimme jakaa voitot. Kiitos paljon.

Onko se ok? 🤗👍

Ulla Okei? ❤️

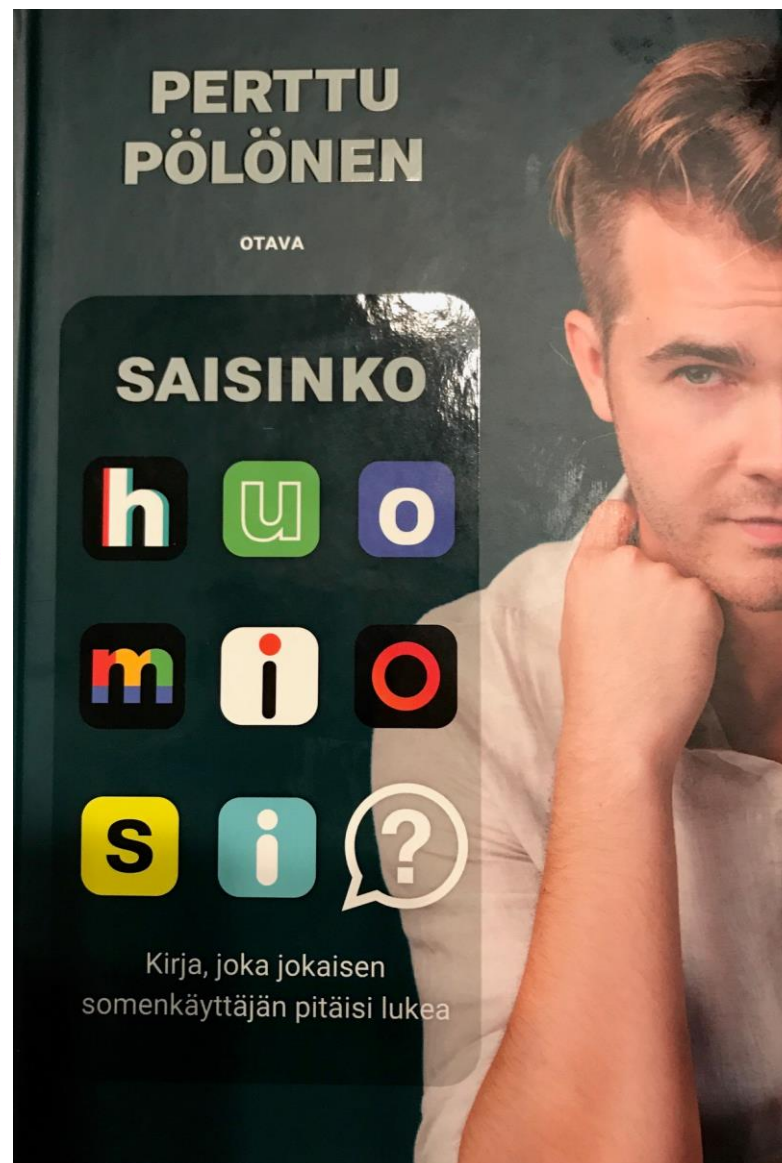
Tämän täytyy olla joku huijaus.

Se ei ole huijaus, älkää huoliko, olemme tehneet sen monta kertaa perheeni kanssa, ei ongelmia, okei? ❤️

Saitko tekstiviestikoodin? 🤗

Kaiken takana on
mitä?

Asiasta on kirjoitettu paljon, mm.:

Kaiken takana mitä?

- Huomiotalous: Mihin huomio ohjataan?
- Tietojen keruu ihmisistä (profilointi, tietovarasto ym.)
- Meitä myydään markkinoijille
- Koukuttuminen (tykkäykset, kommentit, ilmoitukset)
- Mitä kohti? Metaversumi? Virtuaalinen maailma?
- Lapset ja nuoret? Multimediasukupolvi?

Kiitos!